

ע"פ 32385/05/14 - שמש חי אחזקות בע"מ, חי שמש נגד מדינת ישראל- משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

בית הדין הארצי לעבודה

ע"פ 32385-05-14

ניתנה ביום 29 יוני 2014

1. שמש חי אחזקות בע"מ
2. חי שמש
מדינת ישראל- משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה
בשם המבקשים: עו"ד טל שחר
בשם המשיבה: עו"ד דרורה נחמני-רוט

המבקשים

המשיבה

בפני כבוד השופטת אביטל רימון-קפלן

החלטה

השופטת אביטל רימון-קפלן

1. בפני בקשת המבקשים לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב מיום 22.4.2014 (השופטת נטע רות; ת"פ 1036-08).

רקע כללי

2. המבקש 2 (להלן- המבקש) הינו בעלים ומנהל של המבקשת 1 (להלן- המבקשת) - חברה שבמועד הרלוונטי לכתב האישום, היתה חברה ליצור ואחזקה של דודי שמש. בהכרעת הדין מיום 11.2.13 זיכה בית הדין האזורי את המבקשים מעבירות של העסקת עובדים ללא ביטוח רפואי, אך הרשיע אותם בעבירות של העסקת 12 עובדים זרים בעלי אזרחות סינית ללא עריכת חוזה העסקה בכתב ומבלי שהועמדו לרשותם מגורים הולמים, בניגוד להוראות סעיפים 2(ב) ו- 2(ב) (4) **לחוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים)**, התשנ"א - 1991 (להלן- **חוק עובדים זרים**). בנוסף, הורשע המבקש בעבירה של הפרת אחריות נושא משרה על פי סעיף 5 לחוק עובדים זרים.

3. בגזר הדין, מיום 22.4.14, הטיל בית הדין האזורי על המבקשת קנס כספי בסך של 80,00 ₪, שישולם ב- 40 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.6.14. על המבקש הוטל קנס בסך של 10,000 ₪, שישולם עד ליום 1.6.14. נוסף על כך, חייב בית הדין את המבקש ליתן התחייבות בסך של 116,800 ₪ להימנע מביצוע העבירות בהן הורשע לפי חוק עובדים זרים, לתקופה של שלוש שנים.

עמוד 1

4. המבקשים הגישו ערעור לבית דין זה על הכרעת הדין ולחילופין על גזר הדין, ובנוסף הגישו את הבקשה שלפני לעיכוב ביצוע תשלום הקנס שהושת עליהם. המבקשים טוענים כי סיכויכם לזכות בערעור טובים. בקשר לכך נטען, בין היתר, כי קיימות תהיות רבות לגבי תוכנם של דוחות המפקחים, דבר המטיל ספק בנכונות הדברים הכתובים בהם במהלך הביקורת עצמה; קיימות סתירות בעדותו של המפקח באשר למקום המגורים של העובדים; כי באחד הדוחות נרשם שם לא נכון של העובד שליווה את הביקורת; כי אחד המפקחים שנכח בביקורת לא הגיע להעיד; כי טעה בית הדין בהתעלמו מעדותם של העדים מטעם ההגנה לגבי המקום שהמשיבה טענה כי היה מקום מגוריהם של העובדים במפעל; כי שגה בית הדין בכך שהסתמך על מכתב המבקש מיום 21.3.06 במסגרתו לא כפר בביקור המפקחים, שכן מכתב האמור לא קשור כלל לאירוע נשוא כתב האישום שהתרחש עוד בשנת 2004; כי אין כל סתירה לגבי מקום מגוריהם של העובדים, אף לטענת העובדים עצמם. בנסיבות אלה, כך לטענת המבקשים, לא הוכחו העבירה המיוחסת למבקשים בעניין הלנת העובדים. המבקשים מוסיפים וטוענים כי טעה בית הדין בקביעתו בקשר להעדר הסכמי העסקה כדן, שכן הוכח שהסכמי העסקה נחתמו על ידי כל העובדים בעת קבלתם לעבודה; כי ההסכמים היו במפעל במעמד ביצוע הביקורת אך לא נדרשה הצגתם אלא רק בעת זימון מנהל החברה.

5. מכל מקום טוענים המבקשים כי שגה בית הדין בקנס הגבוה שהטיל עליהם, למרות שמצא שחלף זמן רב ממועד ביצוע העבירה (כ- 10 שנים), ושוכנע כי ההרשעה עלולה להסב נזקים כלכליים למבקשים ולפגוע בעובדים המועסקים בחברה. לטענת המבקשים הקנס שהוטל עליהם עלול לגרום להם לנזק בלתי הפיך ולהתמוטטות החברה. עוד נטען כי תשלום הסכום הפסוק עלול לגרום למבקשים נזק חמור ולהכביד על תזרים המזומנים, ובכך לפגוע בתשלום משכורות עובדים רבים בחברה וכן בתשלום לספקים.

6. המדינה מתנגדת לעיכוב ביצוע גזר הדין הן במישור העקרוני והן בנסיבות המקרה המסוים. לטענתה, אין מקום לחרוג מן הכלל לפיו אין לעכב תשלומי של קנס שהוטל על נאשם, שכן אין בתשלום כדי לגרום לנאשם נזק בלתי הפיך. עוד מפנה המדינה לפסיקה שנתנה לאחרונה בה חזר בית הדין הארצי על ההלכה לפיה בהיבט של מאזן הנוחות מדובר בקנס המשולם לקופת המדינה וככל שהמדינה תחויב בהשבה, לא יהא כל קושי להיפרע ממנה. מוסיפה המדינה וטוענת כי גם מבחינת סיכויי הערעור, אין מקום להיעתר לבקשת המבקשים. לטענתה, הרשעתם של המבקשים נעשתה על ידי בית הדין קמא כדן, זאת לאחר ששמע והתרשם מהעדויות ומהראיות שהובאו בפניו וקבע קביעות של מהימנות לגביהן. בקשר לכך נטען כי בית הדין האזורי קבע, בין היתר, כי המבקשים לא חלקו על התנאים הקשים ששררו במקום בו ביקרו מפקחי המאשימה וגרסתם האחרונה הייתה כי אין מדובר במקום בו שוכנו העובדים; לאחר ששמע והתרשם מהעדויות ומהראיות שהובאו בפניו, קבע בית הדין כי גרסת המבקשים אינה אמינה וכי הוכח, מעבר לכל ספק סביר, שבמועד הרלוונטי לכתב האישום לא הועמדו לרשות העובדים מגורים הולמים כמשמעותם בחוק. בנסיבות אלה, כך לטענת המדינה, הכרעת הדין ניתנה על פי התשתית הראייתית שנפרשה בפני בית הדין האזורי וסיכויי הערעור קלושים, אם לא אפסיים. עוד טוענת המדינה כי סיכויי הערעור נמוכים גם לעניין הערעור על העונש.

בכל הנוגע להלכת אלטורי מודיעה המדינה כי מבחינתה אין היא מבקשת קיום דיון בבקשה לעיכוב הביצוע במעמד הצדדים ותסתפק במתן החלטה על בסיס הטיעונים בכתב.

7. בתשובה לתגובת המדינה חוזרים המבקשים על האמור בבקשתם ומדגישים כי ככל שלא יעוכב ביצוע תשלום

הקנס שהושת עליכם, יגרם להם נזק בלתי הפיך וסגירת החברה. בקשר לכך נטען כי הוכח, בבית הדין קמא, באמצעות עדויותיהם של מנכ"ל המבקשת ומנהלת החשבונות, שמצבה הכספי של החברה קשה עד כדי פשיטת רגל. עוד נטען כי המבקש העיד שנאלץ למשכן נכסים פרטיים על מנת לשמור את פעילות החברה וגם אישר שהטלת קנסות עלול לגרום לקריסת החברה וקריסת עסקים הקשורים בעסקיה ובפעילותה. עוד צוין כי אין בתגובת המדינה כל התייחסה למצבם הכלכלי של המבקשים. כן נטען כי המדינה גם לא טרחה להסביר מדוע טענות המבקשים במסגרת הודעת הערעור חסרות בסיס ומדוע סיכויי הערעור אינם טובים. בנסיבות אלה, כך לטענת המבקשים, יש הצדקה להיעתר לבקשתם ולעכב ביצוע תשלום הקנס שהושת עליהם, עד להכרעה בערעור. המבקשים לא התייחסו בתשובתם לשאלת קיום הדיון בבקשה במעמד הצדדים.

הכרעה

8. אשר לשאלת הצורך בקיום דיון במעמד הצדדים, הרי שבהינתן הסכמת המדינה, העדר תגובה מצד המבקשים ובהינתן ההלכה כפי שנפסקה בע"פ 1318/07 אלטורי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 31.12.07) ו ע"פ 9043/12 דהן נ' מדינת ישראל, (ניתן ביום 23.4.13) - נחה דעתי כי לאור הפירוט בבקשה בתגובה ובתשובה לה, אין הבקשה מחייבת קיום דיון במעמד הצדדים וניתן להכריע בה על יסוד כתבי הטענות של הצדדים.

9. ולגופה של הבקשה. הכלל הוא שאין מקום לעכב תשלומו של קנס שנגזר על נאשם, שכן "בניגוד לעונש מאסר, שריצויו אינו הפיך, קנס ששולם ניתן להשיב, אם יוחלט על ביטולו המלא או החלקי" [ראו: רע"פ 2802/03 סדון נ. מדינת ישראל, (מיום 23.6.03); כן ראו: ע"פ 10209/03 שפיר נ. מדינת ישראל, (מיום 26.11.03)]. לעניין זה אף נפסק על ידי בית המשפט העליון, כי: "הלכה היא, כי אין לעכב ביצוע עונש בשל הגשת ערעור, לא כל שכן עת מדובר בקנס אשר תשלומו אינו יוצר מצב בלתי הפיך, ושניתן להשבה ככל שצולח הערעור (ע"פ 3468/12 שורפי נ' מדינת ישראל, 12.7.2012, והאסמכתאות שם; להלן: עניין שורפי). מצב הדברים שבגדרו ישקול בית המשפט בחיוב לעכב תשלום קנס מתקיים כאשר בית המשפט שוכנע שאין בידיו של המבקש לשלם את הקנס שהושת עליו, ושאי התשלום יוביל בהכרח להשתת מאסר חלף הקנס (ע"פ 9147/01 בשן נ' מדינת ישראל, 27.12.2001). במסגרת זו יילקחו בחשבון מצבו הכלכלי של המבקש, גובה הקנס ויכולתו של המבקש לשלם את הקנס עוד בטרם יישמע הערעור (עניין שורפי פסקה 7). במקרים כאמור לעיל, משתנה נקודת האיזון ובמצב דברים שכזה, בייחוד עת מדובר בתקופת מאסר קצרה, כבמקרה דנא, ייטה בית המשפט לעכב את תשלום הקנס, כדי להבטיח שלערעור, ככל שיתקבל - תהיה נפקות (עניין שורפי, בפסקה 5, והאסמכתאות שם). כל זאת בכפוף לבחינת סיכויי הערעור" [ראו: ע"פ 29/13 בירנבוים נ. מדינת ישראל, (מיום 13.1.13); כמו כן ראו: ע"פ 9043/12 דהן נ. מדינת ישראל, (מיום 23.4.13); ע"פ (ארצי) 29785-07-13 א. דינמיקה שירותים 1990 בע"מ - מדינת ישראל, (מיום 5.8.13)].

10. ומן הכלל, לענייננו.

בענייננו, הורשעו המבקשים בהעסקת 12 עובדים זרים שלא כדין. הקנס שהושת על המבקשת נפרש על פני תקופה ממושכת (40 תשלומים חודשיים, בסך של 2,000 ₪) ואילו על המבקש הושת קנס בסך של 10,000 ₪ בתשלום אחד. הערעור שהגישו המבקשים נקבע לדיון ליום 30.12.2014.

אשר לסיכויי הערעור על ההרשעה, הרי שעיקר טענות המבקשים נושא אופי עובדתי מובהק ובעניינים שכאלה אין ערכאת הערעור נוהגת להתערב, כך שלא ניתן לומר בשלב מקדמי זה כי סיכויי הערעור על ההרשעה גבוהים. אשר לסיכויי הערעור על העונש, עיון בנימוקי גזר הדין מעלה כי בית הדין האזורי הנחה עצמו בהתאם לקבוע בתיקון מספר 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, מיום 10.1.12 בדבר "הבניית שיקול הדעת המשפטי בענישה"; כי בית הדין האזורי נתן דעתו למצבם הכלכלי של המבקשים והעובדה שהקנס הכספי עשוי להסב נזקים כבדים למבקשים בכל הנוגע להתקשרות מול צדדים שלישיים וכן את הנזק הכלכלי שעלול להיגרם למבקשים ולפגוע בעובדים המועסקים בחברה; כי נתן דעתו לכך שחלף זמן ממועד ביצוע העבירות (לפני כ- 10 שנים), וכן לכך שמאז לא חזרו המבקשים לסורם. בסופו של דבר השית בית הדין האזורי על המבקשים קנסות שהם קרובים מאוד לרף הנמוך לעבירות בהן הורשעו, כך שגם לעניין העונש לא ניתן לומר בשלב מקדמי זה כי סיכויי הערעור גבוהים.

אשר למאזן הנוחות - כאמור הקנס שהושת על המבקשת נפרש על פני תקופה ממושכת של 40 חודשים, ושיעורו הועמד על 2,000 ₪ לחודש בלבד, זאת כאשר הערעור עצמו קבוע לדיון למועד קרוב.

טענת המבקשים לפיה ביצוע תשלום הקנס כמבואר לעיל, עלול לגרום להתמוטטות המבקשת, נטענה בעלמא ללא ראשית ראיה לכך. אשר למבקש שכאמור חויב בתשלום קנס בסך כולל של 10,000 ₪, הרי שהמבקש לא טען כי אין באפשרותו לשלם את הקנס האמור או כי תשלומו יגרום לו לנזק בלתי הפיך. מכל מקום באפשרות המבקש לפנות למרכז לגבית קנסות ולבקש את פרישת הקנס לתשלומים, ואינני רואה סיבה שלא להיענות לבקשתו זו ככל שתוגש.

11. משכך הם פני הדברים, ובהינתן המועד הקרוב שנקבע לדיון בערעור, לא שוכנעתי כי יש מקום בנסיבות שבנדון לחרוג מן הכלל ולעכב את ביצוע גזר הדין כמבוקש.

12. סוף דבר -

אשר על כן ולאור כל המבואר לעיל, הבקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין- נדחית.

ניתנה היום, א' תמוז תשע"ד (29 יוני 2014) בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.